

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita
accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum
notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum
Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 39. Vtrum in diuina essentiam, tanquam in medio cognito possint
cognosci creaturæ vt existentes, & vniuersim possint cognosei veritates
non necessariæ, quæ à Deo cognoscuntur per scientiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

tur per superiores à nescientia; ergo Angeli inferiores licet sint beati, non sciunt omnia, alioquin nihil possent à superioribus discere, & non possent purgari ab ulla nescientia. Confirmatur rursus, nam beati non vident secreta cordium, & futura contingentia, nisi specialiter illis à Deo reuelentur.

QVAESTIO XXXIX.

Virum in diuina essentia, tanquam in medio cognito possint cognosci creatura ut existentes; & vniuersim possint cognosci veritates non necessariae, quae à Deo cognoscuntur per scientiam visionis, & mediam?

S. Th. 1. p. q. 12. a. 8.

1. **V**identur in Deo non posse cognosci vltimae veritates contingentes. Quod enim per se ipsum non est magis connexum cum vna veritate, quam cum opposita, e. gr. cum hac *Petrus peccabit*, quam cum hac, *Petrus non peccabit*, non potest esse obiectum formale adaequatum ad cognoscendam potius talem veritatem, quam oppositam; sed diuina essentia per seipsam non est magis connexa cum hac veritate *Petrus peccabit*, quam cum hac alia, *Petrus non peccabit*; ergo.

2. Respondeo cum Suario lib. 2. de Deo cap. 27. contra Vasquez 1. par. disp. 50. Possunt in diuina essentia, tanquam in obiecto formali, & in medio cognito cognosci creaturae ut existentes, & vniuersim veritates contingentes, quae à Deo cognoscuntur per scientiam visionis, & mediam. Probat: nam ut dicitur infra quaestione 43. Deus cognoscit omnes veritates contingentes in sua essentia, tanquam in adaequato obiecto formali, ac determinatiuo per modum virtutis, licet illas cognoscat etiam in se ipsis, tanquam in obiectis purè materialibus vltimo determinantibus ad cognoscendum per modum purae conditionis; ergo etiam beati, videndo diuinam essentiam, possunt per ipsam, tanquam per adaequatum obiectum formale, ac determinatiuum per modum virtutis, cognoscere veritates contingentes, cognoscendo illas etiam in se ipsis, tanquam in obiectis purè materialibus vltimo determinantibus ad cognoscendum per modum purae conditionis. Probat consequentia. Nam ideo Deus veritates etiam contingentes cognoscit in sua essentia, tanquam in adaequato obiecto formali, quia diuina essentia, cum sit veritas continens adaequatè omnia alia vera, potest determinare intellectum diuinum ad cognoscenda omnia alia vera, posita hac conditione, quod sint vera: e. gr. potest determinare intellectum diuinum ad cognoscendum Petrum peccaturum, posita hac

conditione, quod Petrus sit peccaturus; sed ex eadem ratione diuina essentia est veritas potens determinare etiam intellectum creatum, ad cognoscenda omnia vera, posita hac conditione, quod sint vera; ergo &c.

3. Sed potest quari primò, quanam beati de facto videant in Verbo hoc est in essentia diuina? Porro vt benè aduertit Vasquez 1. parte disp. 50. cap. 1. num. 1. Illa, quae beati vident in diuina essentia, dicuntur videre in Verbo, non quia illa eodem pacto non videant in Patre, & Spiritu Sancto, sed quia cum Verbum procedat per intellectum, opera cognoscendi per appropriationem tribuuntur Verbo, sicut opera sanctificandi tribuuntur Spiritui Sancto, qui procedit per voluntatem.

4. Respondeo, quod beati primò vident in Verbo omnia mysteria fidei, iuxta illud Apostoli 2. ad Cor. 3. *Transformamur à claritate in claritatem*, hoc est, vt explicat Augustinus Epistola 112. à claritate fidei in gloriam contemplationis aeternae. Ratio est, quia proportionatum primum fidei est, vt beati videant in Verbo, quae obscurè crediderunt propter auctoritatem Dei reuelantis. Probabile etiam est beatos videre in Verbo totam vniuersi machinam, compositionem, & ordinem, & omnes species rerum, ex quibus mundus constat, vel quae in ipso fuerunt, aut futurae sunt pro qualibet differentia temporis. Ratio est, quia cum naturali appetitu desideremus hæc scire, congruum est, vt videantur per visionem beatam, quae satiare debet naturalem appetitum. Præterea quisque videbit in Verbo, quae ad ipsum spectant. Videri potest Suarius l. 2. de Deo c. 28.

5. Potest quari secundò, vtrum Beati præter ea, quae vident in Verbo, aliqua etiam cognoscant per speciales reuelationes?

6. Respondeo affirmatiuè cum sententia communi. Ratio est, quia vt dictum est qu. 38. num. 8. Angeli inferiores aliqua, quae ante nesciebant, discunt à superioribus, & Angeli supremi aliqua de nouo discunt à Deo; sed quae de nouo addiscunt non cognoscunt per visionem Dei; ergo quae de nouo discunt cognoscunt per distinctas reuelationes. Probat minor: nam visio Dei, quae est ipsa beatitudo, debet esse permanens; ergo beati per visionem Dei eadem semper vident; ergo quae de nouo cognoscunt, non cognoscunt per visionem in Verbo, sed per cognitionem distinctam à visione in particularibus reuelationibus.

7. Ad argumentum in contrarium, distinguo maiorem: quod per se ipsum non est connexum, nec habet totam perfectionem, & virtutem talis connexionis, non potest esse obiectum formale adaequatum ad cognoscendam potius vnam veritatem, quam oppositam, concedo: & habet per se ipsum totam perfectionem, & virtutem talis connexionis, nego; distinguo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Essentia diuina, licet per

per se ipsam non sit magis connexa cum peccato Petri, quam cum non peccato eiusdem, tamen habet totam perfectionem, & virtutem talis connexionis, ideoque potest esse adæquatum obiectum formale, & virtus determinatiua ad cognitionem, qua in diuina essentia cognoscatur Petrum peccatum, ita vt peccatum Petri, vel connexio cum peccato Petri sit determinatiuum per modum puræ conditionis. Ex opposita ratione, quia obiectum creatum non connexum cum aliqua veritate non habet totam perfectionem connexionis cum tali veritate, non potest esse obiectum adæquatum formale ad cognoscendam talem veritatem.

QVÆSTIO XL.

Proponitur Doctrina S. Thomæ de diuinis nominibus.

S. Th. tota quæst. 13.

1. **P**ostquam Sanctus Thomas quæstione 12. egit de visione, & cognitione, qua Deus à creaturis videtur in patria, & cognoscitur in via, quæstione 13. articulis 12. agit de nominibus, quibus Deus à nobis in via nominatur. Quia doctrina Sancti Thomæ, in his duodecim articulis clara est, breuiter illam proponam per varia quæstia.

2. Quæres igitur primò, vtum Deus sit à nobis nominabilis, & vtum aliquod nomen Deo conueniat?

3. Respondeo, quod Deus in hac vita potest nominari nominibus, non quidem significantibus Deum vt cognitum prout est in se, sed vt cognitum per creaturas, iuxta illud Apostoli ad Rom. 1. *Inuisibilia Dei per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur.* Probatur, & explicatur. Vt enim docet Aristoteles 1. Perih. cap. 2. Nomina sunt signa intellectuum, seu conceptuum, conceptus autem sunt similitudines rerum, ac proinde nomina significant res, vt cognitæ, & expressas per nostros conceptus; sed vt dictum est quæst. 23. in hac vita non possumus Deum cognoscere per essentiam, seu prout est in se, sed solum per creaturas; ergo possumus per varia nomina Deum significare, non quidem vt cognitum prout est in se, sed vt cognitum per creaturas, prout habet rationem principij, & prout continet perfectiones creaturarum modo quodam excellentiori, & seclusis imperfectionibus. Diuerso igitur modo hoc nomen *Deus* significat Deum, ac hoc nomen *homo* significat hominem. Nam hoc nomen *homo* significat hominem vt cognitum prout est in se. Vnusquisque enim, reflectens supra se ipsum cognoscit immediate suam essentiam, ac se esse animal rationale. At nomen *Deus* significat Deum, non quidem

vt cognitum prout est in se, sed vt cognitum per creaturas. Potest etiam Deus modo explicato vocari alijs nominibus, puta nomine omnipotentis iuxta illud Exodi 15. *Quasi vir pugnator, omnipotens nomen eius &c.*

4. Inferitur, in quo sensu Dionysius cap. 1. de Diuinis nominibus dicat, quod *neque nomen eius est, neque opinio*. Dicendum cum S. Thomæ in responsione ad primum, quod Dionysius solum negat Deum habere nomen perfecte significans, quid Deus sit; siquidem Deus sicut non potest perfecte cognosci, prout est in se, sic non potest perfecte nominari, ideoque dicitur esse ineffabilis, & esse supra nomen, & supra cognitionem. At non negat, quod Deus sicut potest imperfecte cognosci prout elucet in creaturis, sic potest imperfecte nominari.

5. Quæritur secundò, vtum, & quo pacto Deus possit nominari, & significari tum nominibus concretis, qualia sunt *Deus*, *Sapiens*, *Bonus*, tum nominibus abstractis, qualia sunt *Deitas*, *Sapientia*, *Bonitas*?

6. Respondeo ex Sancto Thomæ in resp. ad secundum, quod Deus debet nominari tum nominibus concretis, tum nominibus abstractis. Ratio est, quia nomina concreta sunt instituta ad significanda entia completa, & per se subsistentia; nomina abstracta sunt instituta ad significandas formas etiam simplices; e. g. nomen *homo* est impositum ad significandum hominem, qui est ens completum, & per se subsistens; nomen *Anima rationalis* est impositum ad significandam animam rationalem, quæ est forma simplex; sed Deus est ens summè completum, & summè simplex; ergo conuenienter nominatur, tum nominibus concretis, quibus dicitur esse Deus, esse Sapiens, Bonus, ad significandum, quod est ens summè completum, & per se subsistens; tum nominibus abstractis, quibus dicitur esse ipsa Deitas, ipsa sapientia, ipsa bonitas, ad significandum, quod est ens summè simplex.

7. Addit S. Thomas, quod tum nomina concreta, tum nomina abstracta ita Deum significant, vt quo ad modum significandi deficient à modo, quo Deus est. Ratio est, quia nos primò cognoscimus, & nominamus entia materialia, & ex ijs affurgimus ad cognoscenda, & nominanda entia immaterialia, ideoque entia immaterialia cognoscimus, & nominamus ad modum materialium; sed in materialibus entia completa, & subsistentia non sunt simplicia, sed composita; e. gr. Homo est ens completum, sed compositum; formæ simplices non sunt completæ, ac per se non subsistunt, & non tam sunt, quam ijs aliud est; e. gr. albedo non tam est, quam ea subiectum album est; ergo per nomina concreta significamus entia completa, & per se subsistentia, sed ad modum compositorum; per nomina abstracta significamus formas simplices, sed ad modum non per se subsistentium; ergo dum Deum nominamus per nomina concreta, pu-